

RIBOLOV I RIBOLOVNI TURIZAM NA SLATKIM VODAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ S NAGLASKOM NA KARLOVAČKU ŽUPANIJU

Tomičić, Mateja

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:717195>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-22**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE
STUDIJ LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE**

MATEJA TOMIČIĆ

**RIBOLOV I RIBOLOVNI TURIZAM NA SLATKIM VODAMA U
REPUBLICI HRVATSKOJ S NAGLASKOM NA
KARLOVAČKU ŽUPANIJU**

ZAVRŠNI RAD

KARLOVAC, 2022.

**VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
ODJEL LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE
STUDIJ LOVSTVA I ZAŠTITE PRIRODE**

MATEJA TOMIČIĆ

**RIBOLOV I RIBOLOVNI TURIZAM NA SLATKIM VODAMA U
REPUBLICI HRVATSKOJ S NAGLASKOM NA
KARLOVAČKU ŽUPANIJU**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: Nera Fabijanić, mag.ing.agr.

KARLOVAC, 2022.

SADRŽAJ

POPIS PRILOGA

1. UVOD	1
1.1. Definiranje predmeta istraživanja	1
1.2. Ciljevi rada	1
2. POVIJEST I RAZVOJ RIBOLOVA	2
2.1. Slatkovodno ribarstvo	3
3. AMBIJENTI.....	4
3.1. Brzice.....	4
3.2. Jezera	5
3.2.1. Planinska jezera.....	5
3.2.2. Jezera niskoga gorja.....	5
3.3. Rijeke.....	6
3.4. Mrtvice i rukavci	8
3.5. Kanali.....	8
4. RIBE	9
4.1. Razmnožavanje riba	10
4.2. Alohodne vrste riba u Hrvatskoj.....	10
5. TEHNIKE RIBOLOVA	12
5.1. Prirodni mamci.....	12
5.2. Umjetni mamci	13
5.3. Ribolov na trzaj	13
5.3.1. Ribolov spuštanjem.....	13

5.3.2. Match ili engleska tehnika	14
5.3.3. Polagaljka ili šteka	15
5.4. Ribolov na dnu ili „grunt“	15
5.4.1. Klasična metoda	15
5.4.2. Legering	16
5.4.3. Varaličarenje ili špinanje	16
5.5. Mušičarenje.....	17
6. SPORTSKI RIBOLOV	18
6.1. Povijest sportskog ribolova	18
6.1.1. Povijest Hrvatskog športsko ribolovnog saveza (1935. - 2010. godina).....	18
6.2. Zakonske regulative sportskog ribolova.....	19
6.3. Ribičke dozvole.....	20
6.4. Opća ribolovna pravila	21
6.5. Etička načela sportskog ribolova.....	21
6.6. Natjecanja u sportskom ribolovu	22
7. RIBOLOVNI TURIZAM.....	26
7.1 Ribolovni turizam Karlovačke županije	27
7.1.1 Broj izdanih ribolovnih dozvola	28
7.1.2. Analiza ribolovnog turizma Karlovačke županije.....	32
8. ZAKLJUČAK.....	35
IZJAVA.....	36
9. LITERATURA	37

POPIS PRILOGA

Popis tablica:

Tablica 1: Vrste slatkovodnih riba u Hrvatskoj (SLAVINIĆ, 2013).	9
Tablica 2: Alohtone vrste riba u Hrvatskoj (SLAVINIĆ, 2013).....	10
Tablica 3: Ribolovna natjecanja u Karlovačkoj županiji (PAŽUR i sur., 2019).	23
Tablica 4: Pregled izdanih državnih i dnevnih dozvola po članicama Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije, u razdoblju od 2009. do 2013. godine (ŠEGRT i sur., 2015).	29
Tablica 5: Prodane ribolovne dozvole Karlovačke županije u razdoblju od 2017. do 2021. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.	30
Tablica 6: Prodane ribolovne dozvole Republike Hrvatske u razdoblju od 2017. do 2021. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.	31
Tablica 7: Prikaz ribolovnog turizma Karlovačke županije (ŠEGRT i sur., 2015).....	33

Popis grafikona:

Graf 1: Prikaz prodanih ribolovnih dozvola u Karlovačkoj županiji za 2021. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.	30
Graf 2: Prikaz prodanih ribolovnih dozvola u Republici Hrvatskoj za 2021. godinu. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.	31
Graf 3: Prikaz prodanih ribolovnih dozvola u Karlovačkoj županiji u usporedbi s ostatkom Republike Hrvatske za 2021. godinu. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.....	32

Popis slika:

Slika 1: Brzice rijeke Save (BRALEC, 2010).....	4
Slika 2: Jezera Šljunčare (fotoarhiva: Mateja Tomičić)	6
Slika 3: Rijeka Mrežnica u Duga Resi (fotoarhiva: Mateja Tomičić).....	7
Slika 4: Babuška (<i>Carassius gibelio</i>) (ANONYMOUS, 2021.b).....	11
Slika 5: Boile za lov na šarana (fotoarhiva: Mateja Tomičić).....	12
Slika 6: mušičarenje (MEDVED, 2018)	17
Slika 7: Sportsko ribolovno natjecanje na rijeci Kupi (fotoarhiva: Željko Capan)	25
Slika 8 i 9: Mala škola ribolova - jezero Ciglana u Lasinji (fotoarhiva: Mladen Potesak)	25

1. UVOD

Karlovačka županija je jedna od najvećih županija u Republici Hrvatskoj, a zbog svog povoljnog geografskog položaja i blizine Zagreba te povoljnih klimatskih uvjeta, smatra se važnim resursom za razvoj turizma u Republici Hrvatskoj, koji se za sada još uvijek ne iskorištava dovoljno, ali i održivo. Ribe u slatkim vodama se koriste na održiv način koji pridonosi očuvanju biološke raznolikosti ekoloških sustava. Sportski ribolov je važan segment ribolovnog turizma jer mu je svrha osobno zadovoljstvo, a ne financijska korist za razliku od gospodarskog ribolova koji je temeljna djelatnost profesionalnih ribara. Mogućnost za razvoj ribolovnog turizma u Republici Hrvatskoj nalazi se u postojećoj ponudi lokalnog stanovništva, uz zaštitu i poboljšanje kvalitete ribljeg fonda i očuvanje okoliša te sinergije različitih oblika turizma.

1.1. Definiranje predmeta istraživanja

Kroz ovaj završni rad obraditi će se tematika ribolova i ribolovnog turizma na slatkim vodama Republike Hrvatske s naglaskom na Karlovačku županiju, osvrnuti će se na povijest i razvoj ribolova, ambijente, vrste riba, tehnike ribolova, sportski ribolov, te poseban osvrt na ribolov kao turistički potencijal. Karlovačka županija je odabrana kao predmet istraživanja jer je karakterizirana četirima rijeka i mnoštvom jezera koja su vrijedno stanište ribama što se smatra velikim potencijalom za razvoj ribolovnog turizma.

1.2. Ciljevi rada

Ciljevi ovoga rada su prikazati ribolov i ribolovni turizam na slatkim vodama u Republici Hrvatskoj, posebice u Karlovačkoj županiji s naglaskom na sportski ribolov te glavni cilj je istražiti perspektive razvoja ribolovnog turizma na slatkim vodama u Republici Hrvatskoj obzirom na dostupne prirodne resurse i povoljan geografski položaj.

2. POVIJEST I RAZVOJ RIBOLOVA

Uz vode, ribu i ribolov čovjek je vezan od pamtivijeka. Prakticiranje ribolova je kroz stoljeća doživjelo promjene, te je od aktivnosti, nekada isključivo namijenjene prehrani, pretvorilo u razbibrigu. Danas ribiči većinom ne zadržavaju plijen, već ga vraćaju u vodu. Ribu inače odlikuje urođeno nepovjerenje prema svemu što ne prepoznaje kao prirodno, pa će stoga odbiti mamac ponuđen na pogrešan način. Upravo to je jedan od razloga razvoja tehnika ribolova te izrada mamaca kroz stoljeća. Ribolov je, kao i lov, bio čovjekovo prvo zanimanje. Njime se počeo baviti još u kameno doba, o čemu svjedoče mnogi pronađeni ostaci harpuna, ravnih udica i utega za mreže iz kamena, kosti, drva i školjaka. U sojenicama širom Europe su nađeni mnogobrojni ostaci ribarskog alata i čamaca (BOJČIĆ i BUNJEVAC, 1982). Interes za ribolov bio je vezan uz osiguranje potrebne hrane za život, međutim u civiliziranim zemljama je s vremenom počeo zadovoljavati i rekreativne potrebe urbanog industrijskog stanovništva. Prema ovim interesima ribolov dijelimo na gospodarski i sportski - to su danas dva osnovna oblika čovjekovog interesa kojima eksploatira ribolovne vode. Da bi mogao izlovljavati ribe, čovjek je imao potrebu da utječe na porast riblje populacije u vodama koje eksploatira, jer prirodna reprodukcija to više ne osigurava. Razlozi za to su industrijsko onečišćenje voda i melioracija poplavnih područja te sve veći broj interesenata za ribolovne vode, uglavnom sportskih ribolovaca (PAŽUR, i sur., 2019). U Kini je kultura ribarstva starija od 4 tisuće godina. Već tada su Kinezi razmnožavali i uzgajali ribe, a imali su i zakon o zabrani ribolova za vrijeme mrijesta. I u starom Egiptu su se bavili ribolovom prije 3 - 4 tisuće godina, a stari Egipćani su već tada poznavali sušenje i soljenje ribe. Egipćani i stari Grci se počinju baviti ribolovom i u sportske svrhe, a ne samo radi prehrane, o čemu svjedoče egipatski crteži ribolova mušicom iz 2000. g. p.n.e. koji prikazuju ribiče sa štapom i koncem u lovu. Po Homeru, riba je bila hrana samo siromašnih slojeva. Stari Rimljani su prvi počeli graditi umjetne ribnjake s morskom i slatkom vodom i uzgajati ribe (BOJČIĆ i BUNJEVAC, 1982). U srednjem vijeku se ribnjačarstvo širi i usavršava, a bilo je monopol privilegiranih klasa svjetovnih i crkvenih feudalaca. Samostani i manastiri su se dizali ponajviše uz rijeke i jezera, a da bi se osigurala riba za svaku priliku, uz samostane i feudalne dvorove se grade mali ribnjaci. U njima se riba najprije samo drži u živom stanju do potrebe, a kasnije

dolazi i do njenog razmnažanja i uzgoja (tzv. „samostansko ribnjačarstvo“). „Samostansko ribogojstvo“ se razvijalo i u našim krajevima koji su bili u sastavu Austro-Ugarske monarhije, a najpoznatiji ribnjaci su bili u Zagorju: Trakošćan, Ivanec, Maruševac, Lukavec i Jastrebarsko. Nestajanjem samostana poslije 1800. godine, kao i raspadanjem feudalnih posjeda, mnogi su ribnjaci ostajali suhi, zapušteni i napušteni, a dio njih je u SFR Jugoslaviji obnovljen (BOJČIĆ i BUNJEVAC, 1982). Porastom standarda u 20. st. gospodarski ribolov gubi na značenju (na mnogim mjestima i nestaje), a sportsko-rekreacijski dobiva i na gospodarskom i na društvenom značenju. Razvija se slatkovodna akvakultura. Prvi pastrvski ribnjak u Hrvatskoj je izgrađen u Čabru 1882.g. (1897. je napušteno), a šaranski u Božjakovini 1897. g. (BOJČIĆ i BUNJEVAC, 1982).

2.1. Slatkovodno ribarstvo

Slatkovodno ribarstvo podrazumijeva dva različita sustava ribolova: u vodama tekućicama i u vodama stajaćicama, a pri ribolovu u vodama tekućicama razlikuju se ribolov na nizinskim (ciprinidi) i visinskim (salmonidi) vodama. RH ima povoljne uvjete za razvoj slatkovodnoga ribarstva jer ima dugo vegetacijsko razdoblje, plodno tlo u ribnjacima, povoljnu temperaturu, dovoljnu količinu vode/padalina te dovoljan broj jezera i umjetno stvorenih akumulacija. Udio ribolova u otvorenim vodama u odnosu na ribolov u ribnjačarstvu (umjetni uzgoj) veoma je malen. Početkom 1970-ih iznosio je samo 5% ukupne količine ulovljene slatkovodne ribe u Hrvatskoj i do danas se stalno smanjuje. Obavlja se samo na Savi i Dunavu. Zakonodavstvo RH propisalo je broj povlastica za gospodarski ribolov (na Savi 10, na Dunavu 25). Godine 2004. u Savi je ulovljeno 6696 kg, a u Dunavu 38 820 kg ribe, najviše deverike (52% ulova u Savi i 29% ulova u Dunavu). Porastom standarda gospodarski ribolov postaje sve manje važan, a jača sportsko-rekreacijski ribolov. Tijekom 2004. sportski ribolovci ulovili su 567 t ribe, najviše babuške, šarana, deverike i amura u Dravi i Dunavu. Slatkovodna akvakultura započela je u Hrvatskoj 1882. otvaranjem prvoga ribnjaka pastrve u Čabru. U Božjakovini je 1897. otvoren šaranski ribnjak, a početkom 20. st. nastali su ribnjaci u Našicama i Poljani, gdje su tijekom vremena razvijene svjetski poznate linije šarana (JECIĆ, 2021).

3. AMBIJENTI

3.1. Brzice

Voda svoje putovanje počinje u planinama gdje nastaju brzi vodeni tokovi. Ta voda koja izvire u visokim planinama se udružuje s onom nastalom otapanjem ledenjaka te tako stvara brze potoke, koji se spuštaju prema dolinama. Spuštajući se dalje padinama potoci se spajaju u veće i snažnije brzice koji su staništa salmonida. Karakteristika brzica je vrlo promjenjivo korito, a česta su duboka mjesta gdje voda poprima tamno zelenu boju. To su staništa velike pastrve koja je rijetki ribički plijen jer zbog strmih i nepristupačnih obala su često nedostupna područja (TESTA, 2001).

Slika 1: Brzice rijeke Save (BRALEC, 2010)

3.2. Jezera

Jezera su poseban ambijent koji nastaje u raznim varijantama. To mogu biti potopljeni vulkanski krateri, ostaci nekadašnjih mora, neki su ledenjačkog podrijetla, a neke je stvorio čovjek. Jezera su pogodna za razne vrste ribolova. Dijelev se na sljedeće kategorije: planinska (hladna, siromašna planktonom) i jezera u niskom gorju (ugodne klime i visokog sadržaja planktona) (TESTA, 2001).

3.2.1. Planinska jezera

Planinska jezera kada se nalaze na velikim nadmorskim visinama su siromašna hranom i planktonskim vrstama. Vodu dobivaju otapanjem ledenjaka ili snijega, a temperatura vode u njima je niska i u toplijem dijelu godine se kreće između 4 i 8°C, a u hladnom od 0 do 5°C. Umjetne akumulacije su česte na velikim visinama gdje su nasipima pregrađene doline radi proizvodnje električne energije. Zaprečivanjem vodenog toka dobivamo jezero često nastanjeno ubačenom ribom namijenjenom ribolovu. Ihtiofaunu planinskih jezera čine isključivo salmonidi, najčešće potočne pastrve. Ribolov u planinskim jezerima je ograničen klimatskim prilikama. Voda se u hladnom razdoblju može zalediti pa za ribolov često ostaje samo nekoliko mjeseci u dosta zahtjevnim okolnostima. U umjetnim jezerima razina vode jako varira te je u takvim prilikama riba potpuno neaktivna i stanju izuzetnog opreza (TESTA, 2001).

3.2.2. Jezera niskoga gorja

Jezera niskoga gorja su raznorodnog podrijetla. Neke je stvorio čovjek postavljajući umjetne brane, a neka su nastala stoljetnim formiranjem prirodnih prepreka, poput nagomilanih naplavina i nanosa. Ostala, veća ili manja, su vulkanskog ili ledenjačkog podrijetla. Vegetacija na obalama jezera niskoga gorja je vrlo bujna te je isto tako bogata i podvodna flora u njima. Budući da je bogata vegetacija vrlo važna za ostale oblike života u vodi, u tim jezerima je vrlo visok sadržaj planktona koji osigurava razvoj brojnih ribljih

vrsta. Neke od njih su: pastrva, klen, grgeč, plotica, šaran i štika. Neke vrste se kreću od površine prema dnu i obratno, a neke su na stalno istim dubinama i kruže oko sredine jezera dok neke obitavaju samo u najvećim dubinama jezera (TESTA, 2001).

Slika 2: Jezera Šljunčare (fotoarhiva: Mateja Tomičić)

3.3. Rijeke

Rijeke su dvojakog podrijetla: glacijalnog ili fluvijalnog. U prvom slučaju, njihovi izvori se opskrbljuju vodom iz ledenjaka, a na putu prema nizinama pridružuju im se drugi dotoci, sve više rastu i na koncu postaju rijeke. Fluvijalne rijeke izvire u planinama, a vodom ih pune kiše. Količina vode u fluvijalnim je rijekama promjenjiva i održava sušna ili kišom bogata razdoblja. Bila fluvijalna ili glacijalna, kad se jednom spusti u dolinu, rijeka poprima određena obilježja, te može biti jedinstvenog toka ili se pak razdvojiti u rukavce. Obale su joj najčešće pristupačne, a i plovna je, jer je duboka i mirnog toka, posebice u nizinama, gdje je vrlo bogata vodom, te nema nagiba. U gornjem toku, rijeka je brza i silovita, erodira obale, odnosi materijal i naplavljuje ga u srednjem toku, gdje zbog smanjenja nagiba

usporava. Konačno, u donjem toku rijeka je jaka ali spora, te je domaćin svih ribljih vrsta, osim što na samom ušću više nema salmonida. Najpovoljnija zona ribolova je u donjem toku rijeke. Tu je protok polagan i ribe nemaju posebnih problema u prilagodbi i snalaženju u vodu, dok u gornjem i srednjem toku ribe moraju biti dobri plivači u stanju da drže poziciju unatoč jakoj struji, na primjer mjesta sa šljunkovitim dnom, karakteristična po oštrm padu nagiba dna prema sredini rijeke. Tu ćemo naći razne tipove salmonida, klenu, podusta, blistavca, te mrenu, koji vole umjereno brze struje. Kada je korita plitko, voda teče brzo preko šljunkovitog dna i riba se tu, osim u doba mriještenja ne zadržava, pa su ta mjesta zabranjena za ribolov. Unosan ribolov pružaju obale gdje je voda svojom erodirajućom snagom tvorila široke i duboke zaljeve u kojima se voda smiruje te takva mjesta posjećuju veliki primjerci različitih ribljih porodica. Slične uvijete pružaju i obale koje je čovjek u namjeri da učvrsti ili zaštiti strane od razaranja visokih voda, usadio betonske kocke, drvene stupove ili druge masivne potpornje. Što su ljudske intervencije starije, to su uvjeti za ribolov bolji no riječni ambijent je vrlo osjetljivi ekosustav, često izvrgnut najraznovrsnijim oblicima ekoloških atentata (TESTA, 2001).

Slika 3: Rijeka Mrežnica u Duga Resi (fotoarhiva: Mateja Tomičić)

3.4. Mrtvice i rukavci

U svom dugom toku rijeka tvori dva oblika: mrtvice i rukavce. Razlika u ta dva ambijenta je u tome, što u prvima voda stoji, a u drugim jedva primjetno teče. Mrtvica nastaje, kad se nakon velikih voda rijeka povuče, ostavljajući što plića, što dublja zrcala vode na zavojitim mjestima. Kada ta voda izgubi vezu s rijekom, postaje mrtva, sklona je postupnom gašenju života, ribe u njoj ostaju u stupici. Ako se to ne dogodi površina vode se reducira, na obalama se razvije trava i močvarno bilje, a dno pokrije podvodna vegetacija te je voda postala mrtvica. No postoji opasnost da mrtvica nestane, kako zbog sniženja razine vode, tako zbog progresivnog širenja vegetacije, što uvjetuje njezinu restrikciju. Ako razina vode ostane visoka izostat će procesi dekompozicije i te će mrtvice udomaćiti neke vrste riba koje ne vole riječne struje kao što su štika, somić, linjak, pastrvski grgeč, šaran, karas i crvenperka. Slično kao i mrtvice, i rukavci su se otrgli od rijeke, ali su ostali u svojevrsnoj vezi s njom i to im osigurava lagan, ali stalan dotok vode. U njima obitava ista ihtiofauna s dodatkom drugih vrsta poput jegulje, grgeči i razne sitne vrste. Kada voda u rijeci dosegne visoki vodostaj, tada će se ovdje zateći i druge vrste neuobičajene u mirnoj vodi koje će tražiti zaklon od nabujalih voda (TESTA, 2001).

3.5. Kanali

Čovjek je oduvijek težio iskoristiti vodu za vlastite potrebe te je tako stvorio kanale s prirodnim, zemljanim dnom koji se mogu svrstati u prirodne vodene tokove. Razlikuju se plovni kanali, kanali za prikupljanje vode (najbogatiji ribom), industrijski kanali (bez značenja za ribolov) i kanali za navodnjavanje. Plovni kanali su duboki, a ako se u njima odvija promet, onda se zbog otpada kojeg ispuštaju plovila, javljaju i elementi zagađivanja. Dužina kanala katkad uvjetuje da im je voda siromašnija kisikom, a tome je podređena i nazočnost ihtiolških vrsta, no u njima ipak živi dosta raznih riba. Na počecima dugačkih kanala je prisutan visok sadržaj kisika zbog miješanja vode pa tamo obitavaju vrste kao što su salmonidi, no kako se udaljava od početka voda usporava i tu obitavaju ciprinidi (TESTA, 2001).

4. RIBE

U našim slatkim vodama živi 150 vrsta riba. Po ukupnom broju slatkovodnih vrsta riba Hrvatska zauzima drugo mjesto u Europi, iza Turske, koja ima znatno veći teritorij (ŠEGRT i sur., 2015).

U sljedećem tabelarnom prikazu su navedene neke od vrsta slatkovodnih riba u Hrvatskoj koje su od interesa za sportsko-rekreacijski ribolov, tj. turizam.

Tablica 1: Vrste slatkovodnih riba u Hrvatskoj (SLAVINIĆ, 2013).

Američki somić	Kalifornijska pastrva	Potočna pastrva
Amur	Karas	Sabljarka
Babuška	Kečiga	Smuđ
Balavac	Klen	Som
Bodorka	Klenić	Sunčarica
Bolen	Linjak	Šaran
Crvenperka	Lipanj	Štuka
Deverika	Manjić	Tolstolobik
Glavatica ili mladica	Mrena	Uklja
Grgeč	Pastrvski grgeč	Vretenac
Jegulja	Plotica	
Jez	Podust	

4.1. Razmnožavanje riba

Većina riba razmnožava se vanjskom oplodnjom. Ženka polaže svoja jajašca ili ikru u često zaklonjeni dio vodenog staništa, a nakon što ode, mužjak prelije jajašca sjemenom tekućinom ili mliječi. Oplođena jajašca se dalje razvijaju izvan majčinog tijela i ubrzo rastu (TESTA, 2001).

4.2. Alohotne vrste riba u Hrvatskoj

„Uvođenjem alohtonih vrsta riba u uzgajališta, pa tako i u šaranske ribnjake i ispuštanje istih u otvorene vode bez nadzora, čovjek može značajno utjecati na sastav ihtiocenoze nekog vodenog ekosustava. Alohtona vrsta se može lako proširiti i zavladata novim vodama, ukoliko nema prirodnih neprijatelja“ (TOMLJANOVIĆ i sur., 2012).

Tablica 2: Alohtone vrste riba u Hrvatskoj (SLAVINIĆ, 2013).

Pastrva grgeč	Babuška	Jezerska zlatovčica
Crni somić	Zlatna ribica	Potočna zlatovčica
Sjeverna ozimica	Bijeli amur	Patuljasti somić
Velika ozimica	Sivi glavaš	
Gambuzija	Bezribica	
Kalifornijska pastrva	Sunčanica	

Jedna od navedenih alohtonih riba je Babuška *Carassius gibelio* (slika 4.) koja je unesena iz Kine. To je riba slična karasu, ima debelo tijelo, srebrnaste boje i nema brčiće poput šarana (ANONYMOUS, 2021b).

„Babuška je riblja vrsta koja dobro podnosi nisku razinu kisika u vodi, visoku zagađenost i višu temperaturu vode. Glavna biološka osobina odgovorna za njenu invazivnost jest njezina reprodukcija. Vrsta je u stanju razmnožavati se ginogenezom, gdje je sperma babuške ili srodne vrste mužjaka potrebna samo za stimuliranje razvoja ikre. Babuška je postala redoviti stanovnik ribljih zajednica u većim nizinskim rijekama i njihovim aluvijalnim vodenim sustavima. U šaranskim ribnjacima, babuška je nepoželjni konkurent za šaransku populaciju jer njezina pojava smanjuje prirast, a povećava hranidbene troškove što je ekonomski neprihvatljivo. Onemogućavanje širenja babuške iz otvorenih voda u uzgajališta, najčešće šaranske ribnjake i obrnuto, moguće je pravilnim gospodarenjem vodom i njenom manipulacijom prilikom punjenja i pražnjenja istih te pravilnom i pravovremenom primjenom agrotehničkih, ihtiohigijenskih i ihtiosanitarnih mjera. Smanjenje babuške u šaranskim ribnjacima moguće je postići i biološkim načinom, nasađivanjem grabežljivih riba (som, grgeč i sl.) dominantnijih uzrasnih kategorija od nje same. Raširenost babuške u otvorenim vodama treba iskoristiti za izlov, sportski ribolov i povećanje konzumacije ribljeg mesa“ (TOMLJANOVIĆ i sur., 2012).

Slika 4: Babuška (*Carassius gibelio*) (ANONYMOUS, 2021b)

5. TEHNIKE RIBOLOVA

5.1. Prirodni mamci

Dok je dosta godina unatrag vladala navika, da ribič traži mamce na licu mjesta, danas se radije kupuju u specijaliziranim prodavaonicama. Proizvođači su na tržište ubacili proizvode s prirodnim sastojcima, pomiješanim tako, da na plastičnu smjesu, pastu ili tijesto, koje se pravilnom uporabom, koristi kao mamac na udici. Suvremeni mamci u obliku kugle se zovu boile (slika 5.) i one služe za lov na šarane. Da bi pojedine vrste hrane postale mamcima moraju se iskušati načinom primame ribe na mjestu ribolova. Riba se navikne na novu vrstu hrane i tako se zadržava na tom mjestu. Preferiraju se i konfekcijske primame, koje se mogu kupiti u dućanima za ribiče, a one imaju sigurno i provjereno djelovanje. Dije se na primame za površinu, dubinu i dno. Koriste se tako da se primama mora namočiti kako bi ostala kompaktna i kako se ne bi raspala u letu. Neki prirodni mamci : zooplankton, vodeni i zemljani crvi, brašneni crvi, medni crvi, ličinke muhe mesarice, lososova ikra, tijesto za pastreve, kruh i kukuruz (TESTA, 2001).

Slika 5: Boile za lov na šarana (fotoarhiva: Mateja Tomičić)

5.2. Umjetni mamci

Mnogi ribiči, praktirajući lov umjetnim mamcima, znali su si postaviti pitanje, što to navodi ribu, da napada nekakve metalne predmete, koji imitiraju leptira ili kukca, koji pliva na vodenoj površini. Pretpostavlja se da su razlozi: agresivnost, glad i znatiželja. U pravilu, se umjetnim mamcima mame grabežljivice, pa je najlogičnije tumačenje, da napadaju zbog gladi, misleći da je riječ o osamljenoj ili bolesnoj ribici. Pretpostavka je da bi se moglo raditi o agresivnost u doba parenja, koje posebice u nekih vrsta, potiče teritorijalno ponašanje i obranu prostora. Također se zbog znatiželje riba privuče predmetom koji prolazi njenim vidnim poljem, približi i jednostavno zakvači udicu. Glavni umjetni mamci su: plugs, spinnerbait, gumene varalice, meps s crvenim cofom za štuku, minow, tandem, mepsevi u svim veličinama, vrtilica, vrtilica mušica, žlice i žlice protualge (TESTA, 2001).

5.3. Ribolov na trzaj

5.3.1. Ribolov spuštanjem

Ribolov spuštanjem je zasigurno najraširenija tehnika. Kod ove tehnike ribolovac mora naučiti gospodariti udicom, vodeći je pred plijenom te spuštanjem niz struju. Ribolov spuštanjem nije jednostavna tehnika. Veliku ulogu imaju razni čimbenici, no prije svega, treba u dobroj mjeri posjedovati osjećaj za vodu, što znači da je vrlo važno razumjeti gdje se koja riba zadržava, jer kod ove tehnike ne tražimo plijen, već ga privlačimo. Dakle, treba „pročitati“ vodu, da bi se odredilo mjesto gdje započeti ribolov. Kada je odabrano mjesto za ribolov stajati u mjestu, s nogama u vodi, ne znači statičnost jer čak i ako nisu česta premještanja treba pažljivo pratiti kretanje plovka, da bi se uočio zagriz. Štap treba neprestano podizati i spuštati da bi se vodilo uzicu te radi samog zabacivanja i dovlačenja (TESTA, 2001).

Tijekom ribolova spuštanjem, poželjno je primjenjivati lagano zadržavanje uzice tako da se mamac malo pridiže dok putuje. Zadržavanje ne znači i zaustavljanje, naprotiv, uzica tijekom ribolova nikada ne prekida kretanje niz struju. Blagim se pritiskom kažiprsta usporava izlazak niti iz kotura, ili se laganim premještanjem štapa, kada je fiksni, udica vodi pred olovom. Na taj način, mamac se ribi nudi kao da je iznio iza stijene u vodi, nalik komadića na vilici. Do zagriža nerijetko dolazi, već dok mamac tone prema dnu. Za siguran ulov ne treba nikad gubiti kontakt s uzicom. Ova tehnika se često prakticira stojeći u vodi, pa se ribič mora opskrbiti sa svim potrebnim stvarima, da se ne bi svaki čas morao vraćati na obalu; stalkom štapa, posudom s primamom, čuvaricom, podmetačem i drugim. To je vrlo atraktivan način ribolova te iziskuje domišljatost koja se postiže postupnim učenjem malih trikova (TESTA, 2001).

5.3.2. Match ili engleska tehnika

Match je tehnika ribolova koja dolazi iz Velike Britanije, zato ju još nazivamo engleska tehnika. Radi se o lovu ribe udicom na plovak koja je namijenjena ribolovu na mirnim, zatvorenim vodama, jezerima, akumulacijama, ribnjacima, barama i sporo tekućim kanalima. Odlike match tehnike ogledaju se u tome da ona omogućuje ribolov na srednjim i velikim udaljenostima, daleko od obale, finim sistemima i u teškim vremenskim uvjetima, primjerice po vjetru i valovima na vodi. Match tehnikom se uspješno mogu loviti i sve vrste manjih riba, ali i onih krupnih, od deverike, krupatice, babuške, linjaka, pa do šarana i manjih amura. Ta je tehnika prepoznatljiva po karakterističnom priboru koji se sastoji od match štapa, brze role i na sistemu montirana karakterističnog plovka, tzv. (po engleskom nazivu) wagglera, koji može biti otežan ili ne otežan. Budući da se ovom tehnikom lovi na većim daljinama, eliminacija negativnog utjecaja vjetra i valova postiže uporabom tonućeg najlona. Otežani waggler plovak omogućuje da se match štapom precizno i daleko zabaci udica sa mamcem. Zatim se pričekava da udica padne na željenu dubinu, vrh štapa se uroni u vodu i s nekoliko brzih okreta ručice role potapa se najlon u cijeloj dužini od vrha štapa do plovka. Match ribolov je zanimljiv i može biti vrlo učinkovit s puno ulovljene ribe (SLAVINIĆ, 2013).

5.3.3. Polagaljka ili šteka

Riječ je o tehnici ribolova dugim štapovima kojima se mamac ne zabacuje, već se "polaže" odgurivanjem štapa pa se zato štap zove polagaljka. Budući da se štap sastoji od segmenata koji se jedan u drugi "uštekavaju" dolazi i drugo ime, a to je šteka. Polagaljke su obično duge od 9 do 14,5 metara, no poznati proizvođači ovih štapova proizvode i duže, čak do 18m (SLAVINIĆ, 2013). Štap ima konusni oblik te je sastavljen od segmenata, kroz krajnja dva ili tri dijela se provlači guma različita promjera koja ublažuje udarce ribe, a cijela je polagaljka krute konstrukcije (TESTA, 2001).

Ovom tehnikom se mogu loviti ribe teške i do 10 kg kao što su šaran, amur, mrena, deverika i slične, a ovisno o vrsti polagaljke, njome se mogu loviti sasvim male ribe poput uklije, bodorke, crvenperke i grgeča, ali i one krupne s takozvanim "carp štekama", kao što su linjaci, deverike, mreene, šaran i amur (SLAVINIĆ, 2013).

5.4. Ribolov na dnu ili „grunt“

5.4.1. Klasična metoda

Klasična metoda je jednostavna i ne zahtjevna, no potrebno je iskustvo u biranju mjesta za ribolov, spremnost reagiranja kad treba povući uzicu te iziskuje puno vremena. Nakon zabacivanja, pričekava se da olovo stigne na dno, štap osloni na stalak i uzica vrlo lagano, tek koliko treba, počinje vući. Nakon toga slijedi strpljivo čekanje, a lagano poskakivanje vrha štapa znak je da riba grize. Slijedi više takvih, a kad se gornji dio štapa savije prema vodi, znak je da je riba zagrizla mamac i to je trenutak kad treba potegnuti uzicu. Olovo koje ne pruža otpor uzici što klizi ohrabruje ribu te se nakon nekoliko manjih kušanja odluči na zagriz. Stoga se savjetuje da se između kolotura i prvog prstena na štapu stavi mali signalizator poput plutenog čepa koji se diže prema štapu i to je znak da se riba udaljava s mamcem te je trenutak za potezanje. Za ovu tehniku vrijedi da zahtjeva iznimno težak pribor. Štap mora biti robustan, dug 3 – 4 metra i u stanju da ukroti bijesne trzaje, često vrlo velikih primjeraka. Ovom tehnikom se najčešće lovi šaran, a može se loviti i ostale

vrste koje se drže dna poput jegulje i somića. Glavni mamci za ovu tehniku su vodeni i zemljani crvi i gliste te žganci (TESTA, 2001).

5.4.2. Legering

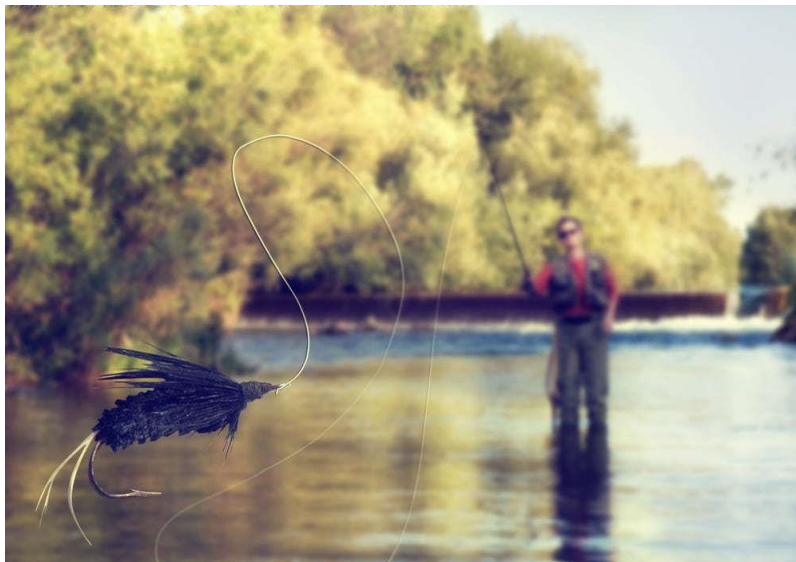
Legering je tehnika ribolova u kojoj se koriste posebne vrste štapova koji imaju raznovrsne, zamjenjive vršne dijelove u raznim bojama. Glavno obilježje legeringa su hranilice, to jest male posudice obješene na uzicu, s olovnim balastom iznutra, koje primamu ispuštaju izravno na mjestu ribolova. Oblik im je cilindričan i imaju rupe. Razlikuju se dvije vrste: zatvoreni i otvoreni. Zatvoreni se primjenjuju na mirnim vodama jer osigurava dobru distribuciju primame, najčešće brašnenih proizvoda, dok se otvoreni koristi u tekućici gdje ispuštanje primame pomaže struja (TESTA, 2001).

5.4.3. Varaličarenje ili špinanje

Spin, špinanje, blinkanje i varaličarenje su neki od naziva među ribolovcima za lov ribe varalicom. To je tehnika ribolova u kojem se koristi prvenstveno umjetni mamci iako ima varijanti blinkanja mrtvom, pravom ribicom. Ovom tehnikom se love grabežljive ribe kao što su štika, smuđ, pastrva, klen, grgeč, pastrvski grgeč, bolen i glavatica. Ova tehnika se može provoditi s obale i iz čamca. Sama tehnika ovog ribolova se sastoji od zabacivanja varalice raznim načinima i potom njeno povlačenje prema sebi raznim brzinama i na raznim dubinama. Rad varalice u vodi, njena frekvencija, boja i ostalo provociraju ribu na griz (SLAVINIĆ, 2013).

5.5. Mušičarenje

Mušičarenje je ribolov umjetnom muhom kojom se mogu loviti sve vrste riba, kako one grabežljive, tako i one mirne. Osnovni mušičarski pribor se sastoji od mušičarskog štapa (flikerice), čekrka, mušičarske strune, predveza i na kraju svezane mušice. Štapovi, role i mušičarska struna označavaju se oznakama AFTMA 1 – 10. Po tim brojevima štap, rola i struna moraju biti usklađeni. Nekada su se štapovi izrađivali od lijepljenih drvenih letvica, bambusa, staklenih vlakana i slično. Takvih štapova još uvijek ima, no danas prevladavaju oni iz modernih materijala kao što su grafit i boron. Dužina štapova za mušičarenje, ovisno o težini ribolova, kreće se od 2,40 do 2,95 m. Mušičarska struna omogućuje da se mala i lagana muha zabaci na željenu poziciju u vodi. Strune se dijele na tonuće i plivajuće. Mušičarski ribolov dijeli se na laki to je ribolov lipljana, odnosno riba do 1 kg, srednji, ribolov pastrva i riba do 3 kg i teški, a to je ribolov lososa, odnosno riba teških i do 40 kg. Priča o mušicama je teži dio ove tehnike ribolova jer od ribolovca zahtijeva dobro poznavanje kada se koja od njih pojavljuje na i u vodi, kako bi na pribor stavili baš onu pravu koja se tog trenutka roji ili koju riba uzima. Generalno se muhe dijele po načinu izrade na plivajuće i suhe, tonuće ili mokre, nimfe, strimere i nepostojeće to jest izmišljene kreacije (TESTA, 2001).

Slika 6: mušičarenje (MEDVED, 2018)

6. SPORTSKI RIBOLOV

6.1. Povijest sportskog ribolova

Sportski ribolov je vrlo stari sport. Prvi sportsko-ribolovni klub "Longstock Angling Club" je osnovan 1798. godine u Engleskoj, u mjestu Testu. Početak sportskog ribolova u Hrvatskoj je 1891. godine kada je Društvo za obranu lova u Kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji proširilo svoju djelatnost na ribolov i postalo "Prvo opće hrvatsko društvo za gajenje lova i ribarstva". 1894. godine u Hrvatskoj je osnovano prvo ribolovno društvo pod nazivom "Zagrebačko ribolovno društvo" koje postoji i danas. Sportsko ribolovna društva i drugi osnovni oblici udruživanja građana, na razini županije udružena su u županijski savez sportsko ribolovnih udruga, a svi oni zajedno udruženi su u Hrvatski sportsko ribolovni savez (PAŽUR i sur., 2019).

6.1.1. Povijest Hrvatskog športsko ribolovnog saveza (1935. - 2010. godina)

Na prijedlog ribarskih društava iz Zagreba, Osijeka i Slavonskog Broda 27.01.1935. godine u Zagrebu održana je Osnivačka skupština Saveza ribarskih društava Savske banovine sa sjedištem u Zagrebu. Pravila ovoga saveza potvrdila je Kraljevska banska uprava Savske banovine 26.06.1935. godine. Uz kraće prekide radi ratnih događanja rad Saveza proteže se do današnjih dana, ali pod nazivom Hrvatski športsko ribolovni savez ili skraćeno HŠRS. Prema raspoloživim podacima 1935. godine u članstvu novo formiranog ribolovnog saveza bilo je ukupno 583 člana, organiziranih u 27 ribolovnih društava. Od osnivanja, djelatnost HŠRS mijenjala se u zavisnosti od važećeg Zakona o slatkovodnom ribarstvu i ovlaštenja koja je po njemu HŠRS imao. Neke od njegovih najvažnijih aktivnosti su: izdavanje časopisa Ribolov (1953.-1992.), čuvanje voda od onečišćenja, jedinstvena organizacija ribočuvarske djelatnosti, poribljavanje voda i uzgoj mlađi, u suradnji s znanstvenim radnicima pokusna poribljavanja sa autohtonim vrstama riba, organizacija domaćih i međunarodnih natjecanja, pomaganje u izgradnji mrjestilišta

i drugih objekata važnih za unapređenje ribarstva, pripremanje literature za obučavanje svih kategorija sportskih ribolovaca, sudjelovanje u radu gotovo svih zakona koji reguliraju problematiku slatkovodnog ribarstva, iniciranje osnivanja Saveza sportskih ribolovaca za ribolov na moru, te još niz drugih aktivnosti. Hrvatski športsko ribolovni savez konstantno se razvijao da bi u 1990. godini imao 257 športsko ribolovnih društava sa preko 70000 članova različitih kategorija. Tijekom Domovinskog rata (1991.-1996) drastično se smanjio broj ribolovnih društava i broj članova, ali već 1996. godine uočava se tendencija vraćanje na stari broj. U rad HŠRS-a uključeno je niz znanstvenika i zaljubljenika u ribolovni sport i prirodu. Hrvatski športsko ribolovni savez je dobio međunarodno priznanje kao udruga svih sportskih ribolovaca Republike Hrvatske, na sjednici CIPS-a održanoj 29.08.1991. godine u Szegedu (Mađarska) kada je prihvaćen u članstvo Federacije za ribolov na slatkim vodama, odnosno Konfederacija za športski ribolov koju čine nacionalni savezi iz više od 55 država sa cca. 50 miliona članova. Time je HŠRS postao prvi sportski savez Republike Hrvatske koji je prihvaćen u svoju međunarodnu asocijaciju. Od tada selekcije HŠRS redovito nastupaju na svjetskim prvenstvima za sve starosne kategorije, a početna posljednja mjesta na natjecanjima mijenjaju se sve boljima (FELDHOFER, 2010).

6.2. Zakonske regulative sportskog ribolova

Obavljanje sportskog ribolova na slatkim vodama je regulirano Zakonom o slatkovodnom ribarstvu, Pravilnikom o ribičkom i ribočuvarskom ispitu u slatkovodnom ribarstvu, Pravilnikom o načinu izrade i provođenja plana upravljanja, revizije i dodatka plana upravljanja te programa praćenja stanja ribljeg fonda u slatkovodnom ribarstvu, Pravilnikom o ribičkim dozvolama u slatkovodnom ribarstvu i Pravilnikom o sportskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu (ANONYMOUS, 2021.a).

Gospodarska osnova izrađuje se za ribolovno područje ili zonu i vrijedi trajno, s tim da se najkasnije do isteka roka od 6 godina od dana potvrđivanja mora načiniti njezina revizija, kao i u slučaju pomora ribe većeg od jedne trećine ihtiomase procijenjene gospodarskom osnovom. Godišnji plan je akt potrebit za provedbu gospodarske osnove tijekom kalendarske godine. Zbog zaštite ribolovnog područja ili ribolovne zone ovlaštenici

ribolovnog prava obvezni su organizirati ribočuvarsku službu. Ribočuvarsku službu obavljaju ribočuvari koje imenuje ovlaštenik ribolovnog prava za ribolovne vode za koje je dobio ribolovno pravo, a ribočuvari u obavljanju svoje dužnosti imaju ovlaštenja propisana Zakonom o slatkovodnom ribarstvu i propisima donesenim na temelju njega. Ribočuvari moraju imati položen ribočuvarski ispit, a program za polaganje ispita i način polaganja ispita propisuje ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Za natjecanja u sportskom ribolovu ovlaštenik ribolovnog prava dužan je imati odobrenje od Saveza na temelju godišnjeg kalendara natjecanja, a za međunarodna natjecanja od nadležnog Ministarstva (ANONYMOUS, 2019).

6.3. Ribičke dozvole

Za obavljanje sportskog ribolova ribiči kupuju dozvole od ovlaštenika ribolovnog prava koje vrijede na ribolovnom području ili u ribolovnoj zoni za koju je ovlaštenik dobio ribolovno pravo. U Republici Hrvatskoj postoji 130 ovlaštenika ribolovnog prava te 450 aktivnih sportsko-ribolovnih udruga koje su članice županijskih sportsko-ribolovnih saveza ili zajednica. Ribičke dozvole izdaje Ministarstvo poljoprivrede putem ovlaštenika ribolovnog prava koji je prodaje. Dozvole se prema roku važenja dijele na:

1. Dnevna dozvola (važi od 00:00 do 24:00 sata datuma za koji važi dozvola) – cijena: 20 kuna
2. Trodnevna dozvola (važi od 00:00 sati prvog datuma do 24:00 sata zadnjeg datuma za koji važi dozvola) – cijena: 50 kuna
3. Sedmodnevna dozvola (važi od 00:00 sati prvog datuma do 24:00 sata zadnjeg datuma za koji važi dozvola) – cijena: 70 kuna
4. Godišnja dozvola (važi od 00:00 sati 1. siječnja do 24:00 sata 31. prosinca godine za koju je kupljena) – cijena: 100 kuna

(ANONYMOUS, 2021a)

6.4. Opća ribolovna pravila

Sportski ribolov se smije obavljati s najviše tri ribolovna štapa i/ili pribora s po jednom udicom, a iznimno umjetni mamac – varalica može imati više od jedne udice, a najviše tri. Sportski ribolov svih vrsta pastrva te mladice, glavatice i lipljana smije se obavljati samo s jednim ribolovnim štapom i s jednom umjetnom mušicom ili varalicom, a zabranjeno je u stalnim staništima tih vrsta obavljati ribolov uz upotrebu prirodnih živih ili mrtvih mamaca. Prilikom ribolova soma u plovilu se smije koristiti jedno bućkalo, ribolovni štap ili ribolovna uzica s jednom udicom. Ribolovni alati i oprema kojima se obavlja ribolov moraju stalno biti pod nadzorom ribiča. Umjetni mamac – varalica može imati najviše do tri udice sa ili bez kontrakuke. Umjetni mamac - mušica smije imati jednu udicu sa ili bez kontrakuke. Veličina varalice kod ribolova mladice ili glavatice ne smije biti manja od 10 cm. Zabranjena je upotreba strane vrste ribe (žive ili mrtve) kao mamca. U slučaju zadržavanja ulova, ribič je obavezan isti upisati i prijaviti kroz aplikaciju m-Ribič koja se može skinuti s GooglePlay ili AppleStore. Svaki ovlaštenik ribolovnog prava ima svoje interne odredbe kao što su najveći dopušteni dnevni ulov u kilogramima ili komadima i noćni ribolov koje su određene važećim planom upravljanja (ANONYMOUS, 2021a).

6.5. Etička načela sportskog ribolova

Dok je kod gospodarskog ribolova osnovno uloviti što više ribe, odnosno ostvariti što veći dohodak, dakle, kao primarno se javlja ekonomski načelo, za sportskog ribolovca je osnovna rekreacija i aktivan odmor. Nespojiva je primjena ekonomskih načela u sportskom ribolovu. Sportski ribolovac mora striktno poštivati zakonske propise o ribolovu te etička načela koja nisu propisani zakonima, što znači da ih se pridržava svjesno, iz vlastitog uvjerenja. Prije svega, sportskom ribolovcu mora danas biti jasno da je on u prvom redu gospodar i čuvar prirode na vodi, a tek onda ribolovac. Da bi mogao loviti ribu prvo je treba uzgojiti te ako sportski ribolovac prihvati takav stav, onda će i težiti da se upozna s osnovnim načelima ribarske biologije i ribarskog gospodarenja, kako svojim

djelovanjem, to jest ribolovom ne bi na vodi nanio štete. Sportski ribolovac mora znati kakve štete za riblji fond ima lov ribe za vrijeme mrijesta, ispod mjere, u prevelikim količinama, s nedozvoljenim alatom i slično, a ne da se tih propisa drži isključivo zbog straha pred zakonskim sankcijama. Sportski ribolovac mora svojim djelovanjem pomagati u održavanju biološke ravnoteže u vodi, a ne ju narušavati. Naročito je važno da sportski ribolovac svojim djelovanjem ne uništava danas ionako već dovoljno uništenu prirodu, da ne onečišćuje vodu i okoliš raznim otpacima. Sportski ribolovac mora imati kolegijalni odnos prema drugim ribolovcima, poučavati mlađe ribolovce u ribolovnoj tehnici, o načinu života riba i da loveći ribu ne smeta drugim ribolovcima jer oni, također, imaju pravo na miran i nesmetan odmor. Prema ribama treba njegovati human i sportski odnos. Ulovljenu ribu treba oprezno skinuti s udice da ih se što manje ošteti, te ih mokrom rukom i lagano vratiti u vodu kako ne bi došlo do ozlijede ili ugibanja ribe ako im pukne mjehur ili dobiju druge unutarnje ozljede. Humanost ribolovaca očituje se i u izbjegavanju ulova ribe pod svaku cijenu. Unatoč tome što su ribolovni alat i tehnika danas na vrlo visokom stupnju, a inteligencija riba od prethistorijskog doba nije mnogo napredovala, ipak se često dogodi da se riba ne može uhvatiti standardnim priborom. Neki ribolovci tada pribjegavaju oblicima ribolova koji će im pod svaku cijenu omogućiti da uhvate ribu. Iako u takvim slučajevima ribolovci većinom krše i propise, takav ribolovac bi prvenstveno trebao shvatiti da u životu riba postoje i razdoblja prehrambene neaktivnosti, te da je to također jedna od zaštitnih mjera za očuvanje danas već prorijeđenog ribljeg fonda (PAŽUR i sur., 2019).

6.6. Natjecanja u sportskom ribolovu

Za natjecanja ovlaštenik ribolovnog prava dužan je pribaviti odobrenje koje daje ribolovni Savez na temelju godišnjeg kalendara natjecanja Saveza, a za održavanje međunarodnih natjecanja odobrenje daje Ministarstvo na temelju kalendara natjecanja Saveza (PAŽUR i sur., 2019).

Ribolovna natjecanja su važan čimbenik u razvoju ribolovnog turizma te u njegovoj promidžbi na državnoj i međunarodnoj razini. U sljedećem tabličnom prikazu su prikazane ribolovne udruge Karlovačke županije te njihova aktivnost kroz organizaciju i sudjelovanja na natjecanjima u sportskom ribolovu (ŠEGRT i sur., 2015).

Tablica 3: Ribolovna natjecanja u Karlovačkoj županiji (PAŽUR i sur., 2019).

Ribolovna udruga	Naziv natjecanja/disciplina
KŠR „Korana“ Karlovac	<ol style="list-style-type: none"> 1. Međunarodni carp cup – šaranski kupovi na Velikom jezeru Šumbar 2. Feeder master cup – natjecanje u ribolovu feeder tehnikom na rijeci Kupi 3. Memorijalni Kup Ž. Miletić – Žuti - natjecanje parova u disciplini lov ribe udicom na plovak 4. Klupska natjecanja 5. Kup grada Karlovca – natjecanje u disciplini lov ribe udicom na plovak 6. Mala škola ribolova 7. Liga kadeta i juniora ŠRSŽK 8. HŠRS U-23 – Prvenstvo Hrvatskog športsko ribolovnog saveza u disciplini lov ribe udicom na plovak
KŠR „Mrežnica“ Duga Resa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zimska šćukijada - lov štuke – parovi 2. Proljetno šaranaško druženje - lov šarana - parovi 3. Proljetni špin kup - spin štuke - pojedinačno 4. Kup grada Duge Rese - lov ribe udicom na plovak - ekipno 5. Ljetno šaranaško druženje - lov šarana - parovi 6. Somijada - lov soma - parovi 7. Sunčanica kup - lov sunčanice – parovi 8. Klupsko izborna natjecanje - lov ribe udicom na plovak – pojedinačno 9. Memorijalni kup "Tomislav Čubrić – Tomo" - lov ribe udicom na plovak – pojedinačno 10. Memorijalni kup "Josip Vinski" – lov ribe udicom na plovak - parovi 11. Jesensko šaranaško druženje - lov šarana - parovi 12. Jesenski špin kup - spin štuke - pojedinačno 13. Šćukijada 14. Lov štuke – parovi

ŠRD „Ozalj“ Ozalj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kup ŠRSKŽ – lov ribe udicom na plovak 2. Natjecanja Zone Karlovačke i Sisačko-moslavačke županije 3. Županijska liga – ekipno seniori, pojedinačno juniori i kadeti – lov ribe udicom na plovak 4. Prvenstvo Hrvatske za mladež – lov ribe udicom na plovak 5. Dva društvena natjecanja za sve kategorije – lov ribe udicom na plovak 6. Kupovi gradova: Jastrebarsko, Metlika, Črnomelj – seniori
ŠRD „Ogulin“ Ogulin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hrvatska mušičarska liga – lov ribe umjetnim mamcem 2. Spin liga 3. Casting liga – natjecanje u bacačkoj disciplini 4. Županijska liga 5. Društvena natjecanja
ŠRD „Slunjčica“ Slunj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Društveno natjecanje za sve kategorije ribiča u disciplini lov ribe udicom na plovak 2. Kolo Županijske lige "Kup grada Slunja" u disciplini lov ribe udicom na plovak 3. Kolo Županijske lige u disciplini lov ribe udicom na plovak za juniore i kadete 4. Memorijalni kup "Dragutin Jurašin" na rijeci Slunjčici, u lovu pastreve na umjetni mamac
ŠRK „Štuka“ Lasinja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolo županijske lige Kup općine Lasinja u disciplini lov ribe udicom na plovak 2. Memorijalni kup "Sergio Furlan" u disciplini lov ribe udicom na plovak za parove 3. Klupska natjecanja po kategorijama 4. Mala škola ribolova
ŠRD "Draganić" Draganić	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kup Općine Draganić (sve kategorije) 2. Tradicionalno natjecanje "Kak' su lovili naši stari" (sve kategorije) 3. Društvena natjecanja (sve kategorije) 4. Županijska liga – juniori, kadeti 5. UHVIDR TŽV Gredelj

Slika 7: Sportsko ribolovno natjecanje na rijeci Kupi (fotoarhiva: Željko Capan)

ŠRK "Štuka" Lasinja jednom godišnje organizira Malu školu ribolova za članove od 5 do 15 godina, gdje se na kraju teorijskog dijela održava i natjecanje u lovu ribe udicom na plovak uz dodjelu priznanja svim polaznicima (PAŽUR i sur., 2019).

Slika 8 i 9: Mala škola ribolova - jezero Ciglana u Lasinji (fotoarhiva: Mladen Potesak)

7. RIBOLOVNI TURIZAM

Ribolovni turizam tipični je oblik turizma koji se ostvaruje na vodenim površinama ruralnog prostora. Ribolovci kao sudionici tog turizma odlaze na vode iz nekoliko razloga. Neki putuju u potrazi za čistim, zdravim i ribom bogatim vodama. Drugi na vode odlaze radi nadmetanja s drugim ribolovcima, na natjecanjima u brojnim ribolovnim disciplinama koje je moguće organizirati na tim vodama. Treći na te iste vode odlaze zajedno s obitelji radi boravka u prirodi i odmora, odnosno "punjenja baterija". Za ribolovce odlazak na vodu može biti, dakle, iz raznih pobuda: sport (natjecanja), hobi i rekreacija, briga o prirodi, vodi i ribama. Ribolovni turizam dijeli se na kontinentalni i salmonidni - pastrvaški, na visinskim vodama. U njega su uključeni sudionici svih uzrasta, od djece, odraslih do starijih osoba. Ribolovni turizam blizak je i sa sportsko-rekreacijskim i ostalim oblicima turizma. S većinom se može nadopunjavati i isprepletati. Točnije sa svima koji su povezani s boravkom u prirodi, uz lokacije kao što su rijeke, jezera i šume. U ruralnom turizmu u Hrvatskoj je 2008. ostvareno 838.000 dolazaka i 1,218.000 noćenja (DEMONJA i RUŽIĆ, 2010). Najmanje je toga vezanog uz ribolov i ribolovni turizam, iako je potencijal upravo u tom turizmu u Hrvatskoj veoma velik. Najveće zanimanje za ruralne turističke destinacije u Hrvatskoj pokazuju posjetitelji iz Njemačke, Italije, Francuske i Austrije. Da su velike mogućnosti vezane uz ribolovni turizam potvrđuju i nekadašnji pokazatelji s naše najpoznatije salmonidne vode Gacke, rijeke poznate u svjetskim razmjerima među mušičarima - ribolovcima koji su na tu rijeku, u potrazi za autohtonom potočnom kapitalnom pastrvom, dolazili čak i iz dalekog Japana. Na Gackoj je bio izgrađen prvi i jedini ribolovni hotel u tadašnjoj Jugoslaviji. Na žalost tijekom Domovinskog rata uništen je i devastiran, a potom nikad više nije obnovljen. Godine 1969. NP Plitvička jezera, koji je gospodario samo sa 14 km toka Gacke, uključujući i rezervate, gdje ribolov nije bio dozvoljen, u sezoni koja je trajala od 1. travnja do 30. rujna u ribolovnom hotelu (sa 104 ležaja) ostvarivao je godišnje i do 16.000 noćenja. Pritom je izdavano 4800-5100 ribolovnih dozvola. U hotelu je bilo i po nekoliko tisuća prolaznih gostiju koji nisu ribolovci (ANONYMOUS, 2017).

Rijeka Gacka bila je pojam vrhunske sportske mušičarske vode, pa su na nju osim ribolovaca iz Europe (najviše Austrije, Njemačke, Francuske, Danske, Italije i Švicarske) dolazili i ribolovci iz Amerike, Novog Zelanda, Kuvajta i već spomenutog Japana. Danas Gacka, uz devastirane zidove hotela, poribljavanja alohtonim vrstama, poput kalifornijske pastrve, unatoč svoj svojoj ljepoti i vrijednim ribolovcima više ne privlači toliko strane ribolovce. Zbog toga se puno toga mora učiniti kako bi se od nje opet napravila svjetska top ribolovna turistička destinacija. U Hrvatskoj na kontinentalnom dijelu ima nekoliko vrhunskih voda koje su u novije vrijeme počele privlačiti šaranaše, kako domaće tako i strane, postajući značajnim ribolovno-turističkim odredištima. Neka od njih su jezero Šumbar kod Karlovca, jezero Borovik i Jošava kod Đakova, jezero Finzula u Rakitiju, Tibaljsko jezero i dr., kao i tereni i poplavna područja Dunava, Save, Drave, Kupe, Une i drugih rijeka (ANONYMOUS, 2017).

„Da bi se ribolovni turizam mogao razvijati potrebno je poduzeti pripreme i druge aktivnosti, kao što su:

1. Stručno i sistematski ocijeniti vrijednost i kvalitetu voda,
2. Procijeniti fond ribljih vrsta u rijekama, jezerima i ostalim vodama,
3. Opisati sve interesantne ribe za ribolov,
4. Područja u vrijeme mriještenja ribe zakonski i fizički zaštititi,
5. Osigurati mogućnost pribavljanja autohtonih vrsta riba.

Jedan od osnovnih preduvjeta za razvoj ribolovnog turizma je briga za očuvanja kvalitete i zaštita voda od onečišćenja. Isto tako, uz čiste vode daljnji uvjet za razvoj ovog oblika turizma je lijepa okolina, kvalitetna riba, te mogućnosti udobnog smještaja, kao i osiguranje drugih sadržaja u prostoru za ugodan i zdrav boravak turista“ (RUŽIĆ, 2009).

7.1 Ribolovni turizam Karlovačke županije

Ribolovni turizam ima veliki ekonomski značaja za Karlovačku županiju zbog činjenice da se radi o obliku pustolovnog i sportskog turizma kojim se mogu valorizirati njezine prirodne prednosti. Ribolovno turistička ponuda Karlovačke županije nužno bi trebala proizaći iz povezivanja svih turističkih potencijala i dionika uz razvoj sveukupne ponude te osmišljen marketinški nastup na tržištu, kako domaćem tako i europskom (ŠEGRT i sur., 2015).

Usprkos resursnoj osnovi koju Županija posjeduje, dosadašnje oslanjanje na entuzijazam ribičkih udruga i pojedinaca pokazala se nedovoljnom za daljnji razvoj ovog oblika turizma. Ribolov je percipiran kao "tihi" sport, ne samo zbog svoje prirode, tj. načina vršenja aktivnosti, već i zbog nedostatne promidžbe u široj javnosti. Donedavno ribolov nije bio dovoljno prepoznat kao oblik turizma koji ne zahtijeva razvoj posebne infrastrukture, već uporište za daljnji razvoj pronalazi upravo u lokalnoj ponudi koju je potrebno poboljšati. To se ponajprije može postići putem zaštite i očuvanja okoliša i ribljeg fonda. Uz razvoj ribolova kao sportsko-rekreacijske aktivnosti neizostavno dolazi i do razvoja ostale turističke ponude i usluga te poduzetničkih aktivnosti u okviru ribarskog sektora. Bitno je spomenuti da se razvojem ribolovnog turizma u mnogome može doprinijeti i razvoju ostalih turističkih aktivnosti, odnosno oblika turizma od kojih se kao najistaknutiji mogu navesti ekoturizam, seoski turizam, izletnički turizam, tranzitni turizam i drugi oblici turizma, a koji značajno pridonose razvoju ruralne sredine. Uz lov, ribolov je vrsta turizma koja vremenski pokriva sva četiri godišnja doba i tako produžuje turističku sezonu na cijelu godinu. S obzirom na dugu lovnu i ribolovnu tradiciju, obilne prirodne resurse kao osnovu za daljnji razvoj turističke ponude te prepoznavanje vlastitog kapitala koji iz njih proizlazi, Karlovačka županija bi se u skorijoj budućnosti mogla čvrsto pozicionirati na turističkoj karti Europe kao kontinentalna županija izrazito bogate turističke ponude. Upravo zbog svega navedenog, ribolov je prepoznat i u Strategiji razvoja turizma RH do 2020. godine kao primarni turistički proizvod za Karlovačku županiju (ŠEGRT i sur., 2015).

7.1.1 Broj izdanih ribolovnih dozvola

Prema podacima dobivenim od Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije broj izdanih državnih i dnevnih dozvola po članicama Saveza za razdoblje od 2009. do 2013. godine nije zanemariv, što dokazuje visoku razinu posjećenosti ribolovnih voda Karlovačke županije (Tablica 4). Uz dodatno ulaganje u razvoj ribolovnog turizma moguć je znatan porast posjećenosti ne samo u obliku sportsko-ribolovnih aktivnosti već i u uživanju u brojnim popratnim sadržajima koji su nužni za daljnju turističku valorizaciju županije. Uz navedeno, kao značajan čimbenik u razvoju ribolovnog turizma nameće se i objedinjavanje cjelokupne turističke ponude (ŠEGRT i sur., 2015).

Tablica 4: Pregled izdanih državnih i dnevnih dozvola po članicama Športsko ribolovnog saveza Karlovačke županije, u razdoblju od 2009. do 2013. godine (ŠEGRT i sur., 2015).

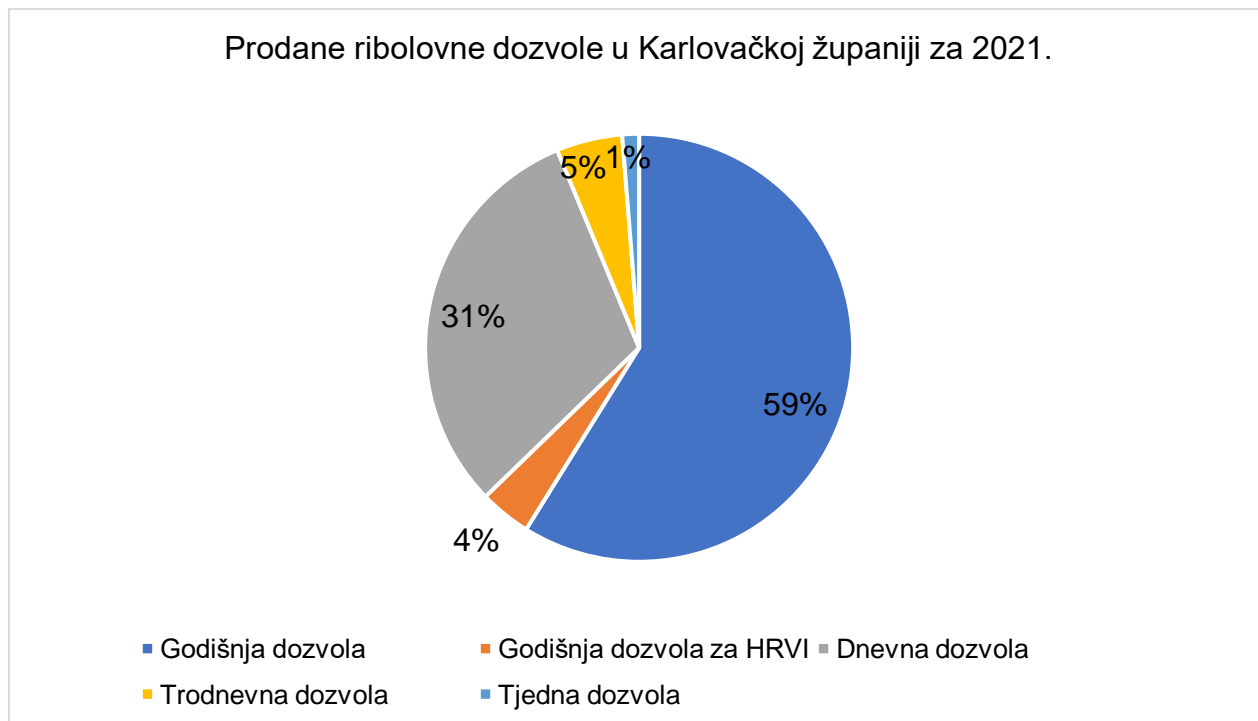
Naziv članice saveza	Broj izdanih državnih dozvola	Broj izdanih Dnevnih dozvola	Dnevne dozvole za salamonidne vode
KŠR „KORANA“ Karlovac	3396	6930	-
ŠRD „OZALJ“ Ozalj	2035	6930	-
KŠR „MREŽNICA“ Duga Resa	1376	3428	-
ŠRD „OGULIN“ Ogulin	972	933	115
ŠRD „SLUNJČICA“ Slunj	840	200	130
ŠRK „ŠTUKA“ Lasinja	390	225	-
ŠRD „DRAGANIĆ“ Draganić	273	1141	-
UKUPNO	9282	19234	245

Zakon o slatkovodnom ribarstvu se mijenjao tijekom godina, a time i način prodaje dozvola, tako da u razdoblju do 2020. godine su prikazane godišnje dozvole za juniore, seniore, Hrvatske ratne vojne invalide domovinskog rata, dnevne dozvole za salmonidne vode i posebno za rijeku Gacku u Otočcu, također su postojale dozvole bez članarine. U 2021. godini novim zakonom i pravilnikom regulirane su samo godišnje dozvole, dnevne, trodnevne i sedmodnevne.

Tablica 5: Prodane ribolovne dozvole Karlovačke županije u razdoblju od 2017. do 2021. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.

 RIBOLOVNE DOZVOLE						
PRODANE DOZVOLE, KARLOVAČKA ŽUPANIJA	seniori	Juniori + žene	Godišnja dozvola za HRVI	dnevne	salmonidne vode	senior bez članarine
2017.	1.347	83	135	3.177	64	-
2018.	1.373	81	143	3.423	46	-
2019.	1.437	97	154	3.727	115	2
2020.	1.534	97	148	3.495	93	-
PRODANE DOZVOLE, KARLOVAČKA ŽUPANIJA	Godišnja dozvola	Godišnja dozvola za HRVI	Dnevna dozvola	Trodnevna dozvola	Tjedna dozvola	
2021.	1.345	89	708	114	29	

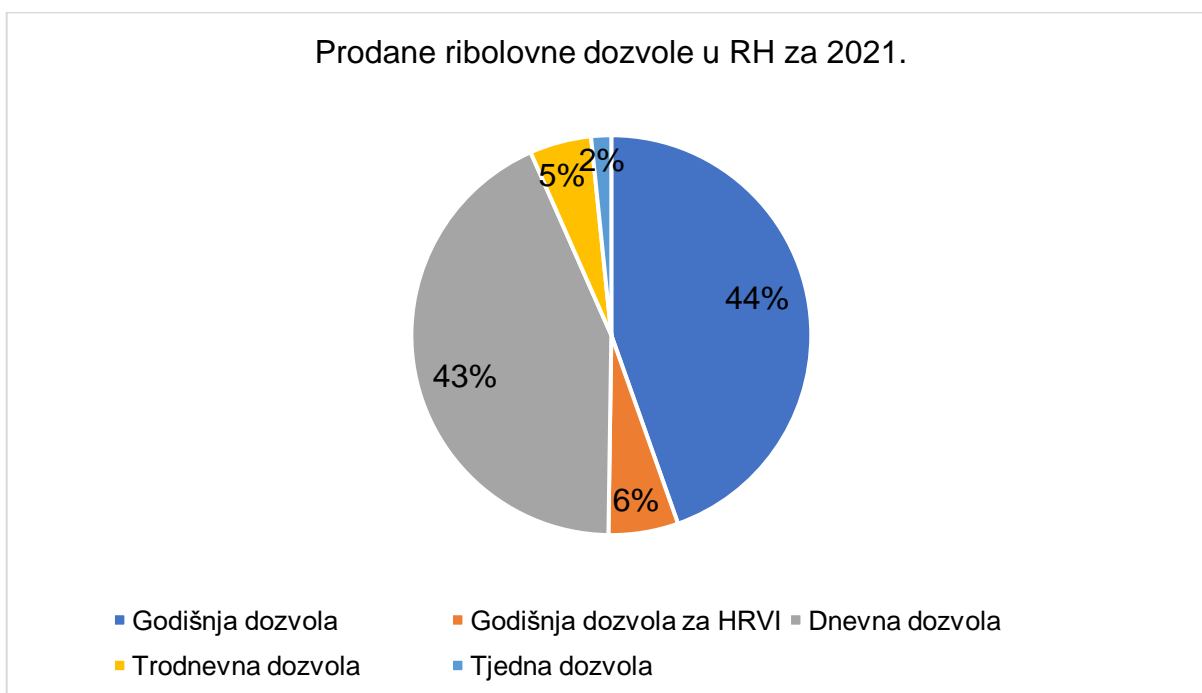
Graf 1: Prikaz prodanih ribolovnih dozvola u Karlovačkoj županiji za 2021. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.

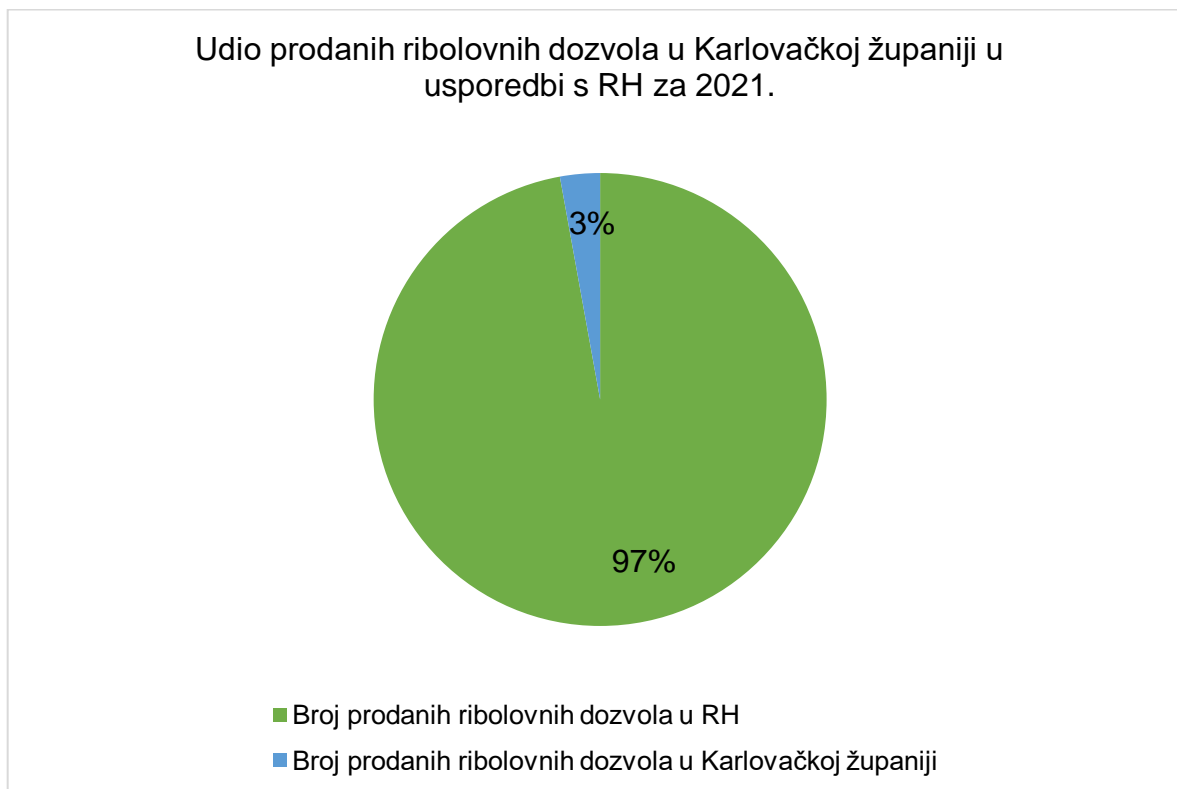
Tablica 6: Prodane ribolovne dozvole Republike Hrvatske u razdoblju od 2017. do 2021. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.

 RIBOLOVNE DOZVOLE									
PRODANE DOZVOLE	seniori	Juni-ori + žene	Godiš-nja doz-vola za HRVI	dnevne	salmo-nidne vode	O-točac	se-nior bez člana-rine	Juniori + žene bez članarine	HRV I bez člana-rine
2017.	29.373	1.568	4.191	48.559	2.364	1.717	64	1	-
2018.	29.010	1.601	4.111	52.323	2.854	1.612	163	5	-
2019.	31.043	1.744	4.403	62.998	2.850	2.187	107	2	-
2020.	33.012	1.866	4.568	63.122	1.577	703	106	4	5
PRODANE DOZ-VOLE	Godišnja dozvola		Godišnja doz-vola za HRVI	Dnevna dozvola	Trodnevna doz-vola		Tjedna doz-vola		
2021.	34.766		4.404	33.645	3.894		1.266		

Graf 2: Prikaz prodanih ribolovnih dozvola u Republici Hrvatskoj za 2021. godinu. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.

Graf 3: Prikaz prodanih ribolovnih dozvola u Karlovačkoj županiji u usporedbi s ostatkom Republike Hrvatske za 2021. godinu. Obrada autora u suradnji s Hrvatskim športsko ribolovnim savezom.

7.1.2. Analiza ribolovnog turizma Karlovačke županije

Tabelarnim prikazom (Tablica 7.) su prikazane snage i slabosti te prilike i prijetnje ribolovnog turizma Karlovačke županije. Prema tim podacima je jasno kojim segmentima treba pridonijeti više pažnje kako bi ribolovni turizam u Karlovačkoj županiji bio još razvijeniji. Potrebno je jasno prikazati slabosti i prijetnje kako bi se što više poradilo na nedostatku navedenih te istaknuti snage i prilike kako bi se iskoristile na najbolji mogući način. Sljedeća analiza je prvi korak realnog prikaza stanja ribolovnog turizma u Karlovačkoj županiji.

Tablica 7: Prikaz ribolovnog turizma Karlovačke županije (ŠEGRT i sur., 2015).

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Povoljan geoprometni položaj Karlovačke županije - Prirodne ljepote - Bogatstvo vodenih površina - Bogatstvo flore i faune - Visoka kakvoća vode; čiste rijeke i postojanje povoljnih okolišnih uvjeta - Prirodna i umjetna mrijestilišta - Ribolovne škole - Turistička infrastruktura; hoteli, privatni smještaj; agencije - Pristupačnost rijekama i jezerima; dolazak automobilom do određenih pozicija na vodama - Dobra suradnja policije s ribičima i ribočuvarima, suradnja sa sudom - Postojeća turistička infrastruktura - Riblji fond; vode se poribljavaju po gospodarskoj osnovi i planu gospodarenja - Broj "ulovi i pusti" revira - Ekološka istraživanja Instituta "Ruđer Bošković", Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu - Postojanje sustava odvodnje grada Karlovca s kojeg sve odlazi na pročistač - Suradnja između udruga i pojedinaca - Stručni ljudi, ribočuvari - Poribljavanje prema planu gospodarenja iz prikupljenih sredstava Grada Karlovca i drugih donatora - Unutarnja politička podrška ribarstvu 	<ul style="list-style-type: none"> - Ne postoji sustav praćenja dolaska i boravka stranih ribolovaca - Nedovoljna suradnja s lokalnom turističkom zajednicom - Nedovoljan angažman turističke zajednice u svrhu promocije ribolovnog turizma - Nedovoljna stručnost u vođenju sportsko-ribolovnih klubova - Nedovoljna zainteresiranost mladih ribiča - Ribočuvarska služba organizirana na volonterskoj osnovi - Nedostatan broj ribočuvara za kontrolu velikog prostora - Krivolov - Loša suradnja ribiča i ribočuvara - Loša suradnja policije, ribočuvara i suda u nekim dijelovima Županije - Pregrađivanje rijeka zbog izgradnje hidroelektrana uzrokuje oscilacije visine i temperature vode koje nepovoljno utječu na razvoj riba, kao i ostalih životinja u rijekama i uz obale rijeka, na taj način su također onemogućene migracije riba u potrazi za hranom i staništem, kao i zbog mrijesta (primjerice hidroelektrana na rijeci Dobri kod Lešća) - Invazivne vrste riba i rakova - Slaba informiranost o ribarstvu; nedostatna medijska promidžba - Nedostatak licenciranih ribolovnih vodiča - Otpadne vode i odlagališta otpada uz obale rijeka - Otežan pristup određenim pozicijama na vodama - Starija dobna struktura članova ribolovnih udruga - Blage kazne za prekršitelje ribolovnih propisa

	<ul style="list-style-type: none"> - Štetni utjecaj velikog vranca (lat. <i>Phalacrocorax carbo</i>) i strogo zaštićene vidre na ihtiofaunu - Slaba suradnja s roniocima - Kanaliziranje rijeka i potoka - Neodržavanje obala rijeka; dabrovi - Minirana područja - Privatna zemljišta uz vodene površine - Riječni reviri u kojima je ribolov zabranjen - Zastarjela tehnologija u akvakulturi i preradi slatkovodne ribe - Nedovoljni kapaciteti mrijestilišta - Nedostatak brendiranja i promoviranja proizvoda ribarstva
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Broj ciprinidnih i salmonidnih rijeka i jezera - Suradnja s ribolovnim klubovima izvan RH; natjecanja - Organizacija seminara i predavanja - Organizacija natjecanja na svjetskoj razini - Članstvo u EU; fondovi koji u relativno velikom postotku pomažu grani ribarstva - Prijenos dobre prakse iz EU-a - Usklađivanje zakona i rada zakonodavnih službi te upravnih tijela - Mogućnosti zakonodavnih okvira uz europski trend o ribarstvu - Suradnja s ronilačkim, ekološkim i drugim udrugama i poticanje zajedničkih akcija - Vanjskopolitička podrška grani ribarstva - Ribolov uvršten u strateške županijske i državne dokumente i prepoznat kao potencijal za razvoj ruralnog područja i turizma - Osnaživanje lokalne zajednice kao pokretača socijalnog i ekonomskog razvoja ovog područja 	<ul style="list-style-type: none"> - Pad standarda - Opadanje broja članova u ribolovnim društvima - Zakoni; neusklađenost i česte promjene zakonskih propisa - Konkurencija - Kanaliziranje rijeka i potoka - Hidroelektrane; promjene u temperaturi vode onemogućuju mrijest - Zakonska regulativa vezana uz ribojedne ptice (veliki vranac) - Neriješeno pitanje naknade štete od ribojednih ptica u slatkovodnom ribarstvu - Štetno djelovanje dabra, zakonom zaštićene životinjske vrste - Prekomjeren rast predatora - Širenje bolesti i zaraza - Državni i županijski planovi izgradnje hidroelektrana - Nezainteresiranost malih i srednjih poduzetnika, proizvođača slatkovodne ribe i lokalnih ribiča za suradnju

8. ZAKLJUČAK

Kroz izradu ovog završnog rada može se zaključiti da se ribolovni turizam može definirati kao selektivna vrsta turizma koja se razvila iz strasti prema ribolovu. Hrvatska ima odlične pretpostavke za razvoj ribolovnog turizma zbog svojih geografskih i klimatskih značajki, bogate flore i faune, te potražnje koja postoji na tržištu. Ponuda ribolovnog turizma u Hrvatskoj iz godine u godinu raste, no postoji još mnogo prostora za napredak, posebno na području kontinentalne Hrvatske. Ribolovni turizam se smatra važnim segmentom kontinentalnog turizma jer potiče razvoj destinacija u unutrašnjosti zemlje produljujući tako turističku sezonu s ljetnih mjeseci na ostala godišnja doba, zbog čega je potrebno proširenje ponude i ulaganje u razvoj takve specifične vrste turizma. Kada se govori o Karlovačko županiji kao turističkoj destinaciji, može se zaključiti da ista posjeduje mnoge resurse i polako razvija ovu gospodarsku granu koja uvelike doprinosi lokalnom razvoju i očuvanju ruralnih sredina, te poboljšavanju uvjeta života, no smatra se da Karlovačka županija trenutno ostvaruje turističke rezultate koji su daleko ispod potencijala koje posjeduje. Županiju karakteriziraju prirodna atraktivnost i bogata kulturna baština kao temeljni resursi za razvoj različitih oblika turizma. Kao jedna od mogućnosti razvoja u Karlovačkoj županiji može se navesti ribolovni turizam. Županija obiluje bogatstvom rijeka i brojnim ribljim vrstama, nevjerojatnim prirodnim ljepotama i kao takva definitivno ima veliku mogućnost za veliki napredak u ribolovnom turizmu i turizmu općenito. Kao glavni problemi razvoja ribolovnog turizma mogu se istaknuti slaba konkurentnost na turističkom tržištu, depopulacija stanovništva, niska kvaliteta i kvantiteta smještajnih kapaciteta, relativno loša prometna povezanost, te manjak dodatnih sadržaja za turiste. Smatra se da je u budućnosti potrebno mnogo ulaganja u razvoj ponude, strateško pozicioniranje Karlovačke županije na tržištu ribolovnog turizma i izgradnja dodatnih smještajnih kapaciteta, a navedeno se može postići angažmanom lokalne zajednice i nadležnih institucija, te kroz povlačenje sredstava iz Europskih strukturnih fondova.

IZJAVA

„Pod punom odgovornošću vlastoručnim potpisom potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao preslikavanjem, kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe radove navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio navodnim znakovima. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključujući i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovog rada.“

U Karlovcu_____

Vlastoručni potpis

Ime i prezime studenta

9. LITERATURA

1. ANONYMOUS (2017): Ribolov kao turistički potencijal, dostupno na: <https://pecanje-ribolov.blogspot.com/2017/08/ribolov-kao-turisticki-potencijal.html>, 12.07.2022.
2. ANONYMOUS (2019): Zakon o slatkovodnom ribarstvu, Narodne novine, br. 63/19, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_06_63_1232.html, 14.08.2022.
3. ANONYMOUS (2021a): Sportski ribolov na slatkim vodama, dostupno na: <https://ribarstvo.mps.hr/default.aspx?id=20>, 11.07.2022.
4. ANONYMOUS (2021b): Wikipedija – Babuška, dostupno na: [https://hr.wikipedia.org/wiki/Babu%C5%A1ka_\(riba\)](https://hr.wikipedia.org/wiki/Babu%C5%A1ka_(riba)), 14.07.2022.
5. BOJČIĆ, C., I. BUNJEVAC (1982): 100 godina ribogojstva na tlu Jugoslavije. Ribozajednica Zagreb, str 6-22.
6. BRALEC, D. (2010): Brzice rijeke Save, dostupno na: https://www.24ur.com/razgalimo_slovenijo/brzice-reke-save.html, 03.08.2022.
7. DEMONJA, D., P. RUŽIĆ (2010): Ruralni turizam u Hrvatskoj s hrvatskim primjerima dobre prakse i europskim iskustvima. Meridijani, Zagreb, str 70.
8. FELDHOFFER, T. (2010): Povijest Hrvatskog športsko ribolovnog saveza (1935. – 2010. godina), dostupno na: <http://ribolovni-savez.hr/o-nama/>, 26.06.2022.
9. JECIĆ, Z. (2021): Ribarstvo, Hrvatska tehnička enciklopedija, dostupno na: <https://tehnika.lzmk.hr/ribarstvo/>, 12.06.2022.
10. MEDVED, I. (2018): Mušičarenje, dostupno na: <https://www.agroportal.hr/lov-i-ribolov/29439>, 14.06.2022.
11. PAŽUR, K., M. HORVAT, V. ZOBUNDŽIJA, N. KEZIĆ, B. OBERITER, M. WINTERHALTER (2019): Priručnik za športski ribolov. Hrvatski športsko ribolovni savez, Zagreb, str 26-35., dostupno na: http://www.udica-dm.hr/uploads/1/1/5/7/11576094/prirucnik_za_sportski_ribolov.pdf, 10.06.2022.
12. RUŽIĆ, P. (2009): Ruralni turizam. Institut za poljoprivredu i turizam Poreč, Pula, str. 27.

13. SLAVINIĆ, S. (2013): Ribe i sportski ribolov na slatkim vodama. Iddl-book, Zagreb, str. 8-98.
14. ŠEGRT, V., M. DVORŽAK, V. MAGDIĆ, M. BIĆANIĆ, M. MATEŠA, N. ANDRIĆ, Ž. CAR, S. POŽAR, D. BEGIĆ, D. HALOVANIĆ, A. OFNER, R. GORIŠEK, D. TOT, M. IVASIĆ, J. RIBAR, Z. BRITVEC, M. JARNJAK, K. PINTUR, G. JAKŠIĆ, Ž. CAPAN, T. BAKARIĆ, I. MUŽAR, V. MESARIĆ, M. PETRAK, M. JARNJAK, K. KURI, R. STANKOVIĆ, Z. KOSTELIĆ, B. PETKOVIĆ, A. GRMAN, B. PEĆAVER, M. POTESAK, B. FAJS, D. BABIĆ, I. VUČIĆ (2015): Strategija lovnog i ribolovnog turizma Karlovačke županije do 2020. godine, Karlovačka županija, str. 75-116., dostupno na: <https://www.ra-kazup.hr/project/strategija-lovnog-ribolovnog-turizma/>, 10.06.2022.
15. TESTA, C. (2001): Športski ribolov na slatkim vodama. Mosta, Zagreb, str. 14-159.
16. TOMLJANOVIĆ, T., N. FABIJANIĆ, T. TREER, D. MATULIĆ, M. PIRIA, N. ŠPREM, I. ANIČIĆ, R. SAFNER (2012): Utjecaj invazivne vrste riba babuške (*Carassius gibelio*) na sastav ihtiocenoze u Republici Hrvatskoj, dostupno na: <https://www.bib.irb.hr/663413>, 11.11.2022.